

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb · T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551
www.hnb.hr

31. ožujka 2025.

Priopćenje o zadržavanju stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za Republiku Hrvatsku od 1,5%

Domaći financijski ciklus i nadalje se nalazi u fazi ekspanzije, koja odražava snažnu kreditnu aktivnost banaka i nastavak rasta cijena stambenih nekretnina. Razina akumuliranih cikličkih ranjivosti ostala je povišena te HNB ocjenjuje da stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 1,5% zasad ostaje primjerena potrebi očuvanja otpornosti bankovnog sustava na moguću materijalizaciju cikličkih sistemskih rizika ili iznenadne šokove. Relevantne informacije u skladu s člancima 119. i 123. Zakona o kreditnim institucijama objavljuju se u nastavku teksta.

Pokazatelji kreditnog jaza specifičnog za Republiku Hrvatsku (Slika 1.) i kompozitnog indikatora cikličkoga sistemskog rizika (Slika 2.), koji sažima veći skup pokazatelja povezanih s kretanjem financijskog ciklusa, u trećem su tromjesečju 2024. ostali povišeni (Tablica 1.). Krediti stanovništvu nastavili su snažno rasti, uz godišnju stopu rasta od 12,3% u siječnju 2025. (na osnovi transakcija). Rast je i nadalje bio posebice izražen u segmentu gotovinskih nenamjenskih kredita, koji su na godišnjoj razini u siječnju 2025. porasli za 15,9%, dok su stambeni krediti nastavili rasti po povišenim, ali stabilnim stopama te je njihova godišnja stopa rasta iznosila 9,4%. U siječnju se ubrzao i rast kredita poduzećima (godišnja stopa rasta dosegla je 11,6%), pri čemu se najveći dio tog rasta odnosi na sindicirani kredit jednom velikom poduzeću. Cijene na domaćemu tržištu stambenih nekretnina nastavile su rasti snažnije nego u većini članica EU-a. Njihova se godišnja stopa rasta ubrzala s prosječno 9,6% u prvom polugodištu na 12,3% u trećem tromjesečju 2024., što ponajviše odražava bazni efekt s obzirom na to da su u trećem tromjesečju 2023. cijene nekretnina stagnerale.

HNB nastavlja redovito pratiti razvoj cikličkih sistemskih rizika u svjetlu domaćih i globalnih gospodarskih i financijskih kretanja te provoditi makrobonitetnu politiku usmjerenu na očuvanje otpornosti bankovnog sustava i ublažavanje sistemskih rizika. Stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala zasad ostaje 1,5%, no daljnje produblјivanje cikličkih ranjivosti u povoljnom makrofinancijskom okružju moglo bi zahtijevati i njezino dodatno povećavanje. Uzimajući u obzir druge instrumente makrobonitetne politike koji uključuju i najavljeno ograničavanje kriterija kreditiranja potrošača, HNB će po potrebi pravodobno prilagoditi visinu stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala, kako bi se postigla optimalna kombinacija mjera s obzirom na sistemske rizike za stabilnost financijskog sustava.

Tablica 1. Pokazatelji cikličkoga sistemskog rizika i povezane referentne stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za treće tromjesečje 2024.

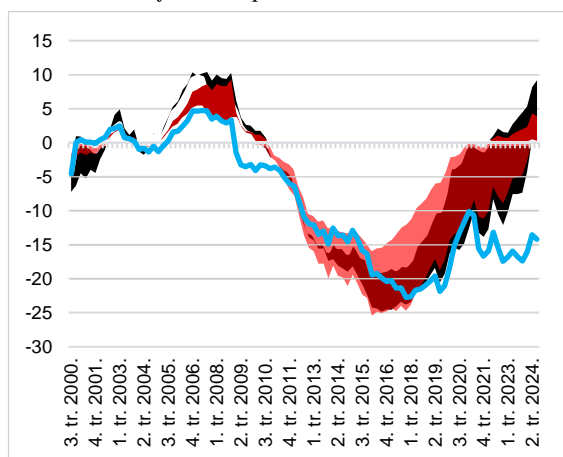
Pokazatelj	Vrijednost omjera/indikatora	Kreditni jaz (odstupanje od dugoročnog trenda)	Referentna stopa ZS-a (pck)
Standardizirani (bazelski) omjer kredita i BDP-a	59,9% ↓	-14,2 p. b. ↓	0%
Specifični omjer kredita i BDP-a (apsolutni jaz)	46,1% ↓ (uži) i 59,9% ↓ (širi)	0,1 p. b. ↓ do 3,9 p. b. ↑	0,03% do 2,38% ↑
Specifični omjer kredita i BDP-a (relativni jaz)		0,2% ↓ do 9,2% ↑	0,06% do 2,32% ↓
Kompozitni indikator	0,16 → (66. percentil distribucije)	/	0,90% do 1,21% →

Napomena: Vrijednosti specifičnog omjera razlikuju se ovisno o definiciji kredita (46,1% za užu definiciju kredita, koja uključuje samo kredite domaćih banaka, i 59,9% za širu definiciju). Razlike u vrijednosti jaza proizlaze iz različitih definicija jaza (apsolutni se računa kao razlika, a relativni kao omjer ovih varijabla: omjera kredita i BDP-a te njegova trenda) i ocijenjenih vrijednosti statističkih trendova. Strelice označuju smjer promjene u odnosu na vrijednost pokazatelja i referentnih stopa iz prethodnog tromjesečja.

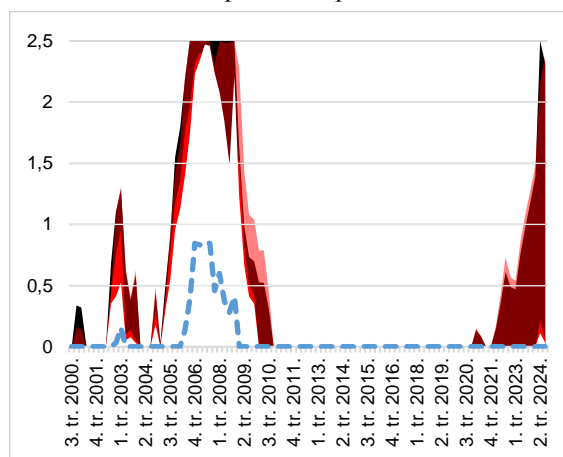
Izvor: HNB

Slika 1. Raspon pokazatelja kreditnog jaza i pripadajućih referentnih stopa ZS-a (pck)

1.a. Kreditni jaz (% i p. b.)

1.b. Referentne stope ZS-a (pck)

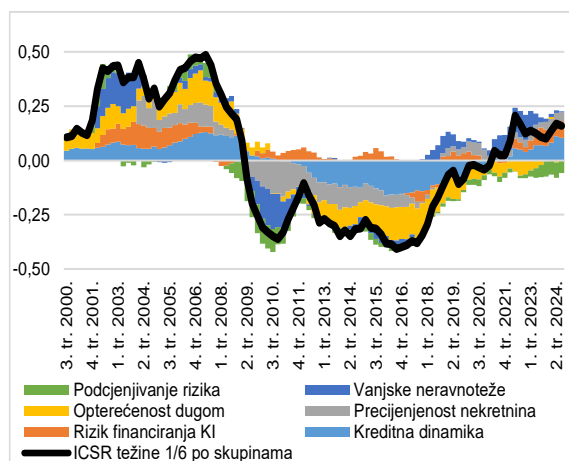

Napomena: Lijevo su prikazani bazelski jaz (plava krivulja) i raspon vrijednosti 12 kreditnih jazova koji za Republiku Hrvatsku bolje ispunjavaju signalnu funkciju u odnosu na bazelski jaz. Crveno osjenčana područja označuju raspon apsolutnih jazova, a crno osjenčano odnosi se na relativne jazove. Desno je prikazan raspon visine stopa ZS-a (pck) kalibriran na osnovi jazova s lijevog panela. Plava iscrtkana krivulja odnosi se na kalibraciju na osnovi bazelskog jaza s lijevog panela. Podrobniji podaci o metodologiji primijenjenoj u procjeni kreditnih jazova prikazani su u [Okviru 2](#). Unaprijeđenje metodologije utvrđivanja i kalibracije protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala u Republici Hrvatskoj, Makroprudencijalna dijagnostika br. 16.

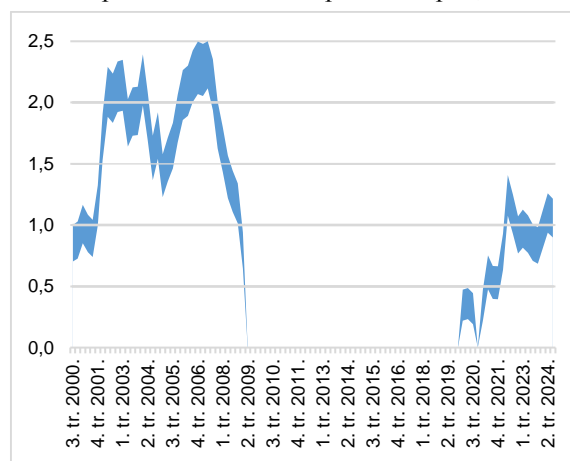
Izvor: HNB

Slika 2. Kompozitni indikator cikličkoga sistemskog rizika (ICSR) i pripadajući raspon referentnih stopa ZS-a (pck)

2.a. Sastav i dinamika ICSR-a

2.b. Raspon kalibriranih stopa ZS-a (pck)

Napomena: Kratica KI odnosi se na kreditne institucije. Donja granica za kalibraciju stope ZS-a (pck) odabrana je tako da stopa postane pozitivna prije nego što pokazatelji uključeni u izračun ICSR-a (Slika 2.a.) dosegnu medijalnu razinu, a gornja je granica određena najvišim percentilima distribucije ICSR-a.

Izvor: HNB